

Měsíčník EU aktualit

Číslo 8,
květen 2004

strana 1	Česká republika se stala součástí Evropské unie !!!
strana 3	Jarní ekonomická prognóza Evropské komise
strana 5	Doporučení k zahájení přístupových jednání s Chorvatskem
strana 7	Přehled dlouhodobých úrokových sazeb v přistupujících zemích
strana 9	Téma měsíce:
Společná obchodní politika EU,
daně, cla a statistika

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník

manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička

+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Andrea Kadlečková

+420 261 074 491
akadleckova@csas.cz

Alena Smolíková

+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
hlavního ekonomy České spořitelny

Vážení čtenáři,

členství České republiky v Evropské unii se 1. května letošního roku stalo skutečností. Skutečností bylo i to, že vyjma symbolického významu tohoto dne a emocí, které tento den provázely, se žádná revoluční změna ve fungování ekonomického, společenského, politického či ekologického systému nedostavila. A to je dobře. Vstup do EU totiž vůbec nic nezměnil na tom, že ekonomická prosperita, příjemné prostředí pro život, kultivovaná politická reprezentace i užitečná veřejná služba i nadále zůstanou především výsledkem naší vlastní zodpovědnosti a snahy.

Pouze nepoučený snílek mohl očekávat, že prvním květnovým dnem se jakákoliv z výše zmíněných sfér změní jednorázově a viditelně k lepšímu. Za předpokladu, že by se naplnila opačná část scénáře jednorázového skoku, tj. že bychom zaznamenali šok směrem k horšímu, nebylo by to dobré vysvětlení procesu přípravy a přizpůsobení na vstup do EU, kterým prakticky celá společnost procházela více či méně systematicky minimálně v uplynulých pěti letech. Ani tato verze se však našťástí nenaplnila.

Co tedy dál? Ekonomicky se nám již téměř zcela otevřela stavidla pro vyplnění potenciálu překonání úrovně naší ekonomické vyspělosti vůči průměru EU. Tento potenciál není ničím jiným než prostorem pro růst naší konkurenceschopnosti v Evropě, prostorem pro to, abychom se ze současného 19. místa v lize ekonomické prosperity EU posunuli blíže k pozicím první desítky. Jaké jsou cesty posílení této konkurenceschopnosti? Především práce – práce soustavná, smysluplná, vynakládaná v aktivitách přinášejících ekonomický a společenský prospěch i prospěch dostatečně motivovaným jednotlivcům. V posledních letech je hitem v EU označovat moderní prototyp práce jako tu, která je založena na znalostech. Vzdělání je dalším faktorem, který země jako Finsko, Irsko a další dokázaly účinně zhodnotit v podobě nadprůměrného hospodářského růstu. Účinná infrastruktura je dalším faktorem, bez kterého se posun v konkurenceschopnosti neobejde, stejně jako úroveň veřejné služby, která neškodí, ale soukromým subjektům prospívá a chrání je před škůdci.

Jsme si těchto faktorů posílení konkurenceschopnosti vědomi a chceme jít příkladem na poli, které je nám vlastní. Proto naše pracoviště v minulých několika týdnech výrazně posílilo obsah našich internetových stránek a počet rubrik na nich. Čtenář se na nich dozví ucelený přehled základního pojmosloví EU, přehled základních makroekonomických dat jednotlivých členských zemí, sadu speciálních analýz i odpovědi na často kladené otázky. Doporučujeme proto stránky www.csas.cz/eu co nejrychleji navštívit a Vaše návštěvy pravidelně opakovat.

Příjemné chvíle nad úvahami o naší evropské integrační současnosti i nad stránkami aktuálního čísla Měsíčníku EU aktualit České spořitelny a hladký průběh prvního měsíce členství v Evropské unii Vám přeje

Petr Zahradník

Na začátku dubna byla zveřejněna pravidelná jarní ekonomická prognóza Evropské komise. V jejím rámci se letos očekává zrychlení hospodářského růstu eurozóny na hodnotu 1,7%. U inflace se naopak čeká mírný pokles na letošních 1,8%. Součástí vydané hodnotící zprávy tzv. Hlavních směrů hospodářské politiky EU byla vůbec poprvé i Česká republika. Pro ČR má význam i uzavření dohody o dočasné platnosti smluv upravující Evropský hospodářský prostor.

1. DUBNA

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Statistika výdajů a příjmů v systému sociálního zabezpečení v EU v letech 1992 až 2001: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/mar/socialstatistic_en.html.

Vnější vztahy:

Dohoda o partnerství a vzájemné spolupráci mezi EU a Ukrajinou platí i na rozšířenou Evropskou unii o 10 nových členů: http://europa.eu.int/comm/external_relations/ukraine/intro/ip04_431.htm.

Podnikání:

„Vzdělávání pro podnikání“ – projekt podpory vzdělávání nové generace podnikatelů: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-europe/news-updates/2004/20040331.htm>.

Eurostat

Míra nezaměstnanosti v únoru zůstala v EU na neměnné úrovni 8,0%. V eurozóně se míra nezaměstnanosti vůči lednu rovněž nezměnila a dosahuje 8,0%: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=3-01042004-EN-AP-EN&mode=download>.

2. DUBNA

Evropský parlament

Evropští představitelé apelují na lídry, aby se rázně postavili proti antisemitismu: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040401-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Rada EU

Byla uzavřena dohoda o dočasné platnosti smluv upravující Evropský hospodářský prostor (EU + Norsko, Lichtenštejnsko, Island) i po rozšíření EU: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=102&DID=79791&LANG=1&File=/pressData/en/er/79791.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Justice a záležitosti vnitra:

Komise navrhuje v zájmu boje proti terorismu zlepšení výměny informací v EU: http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/intro/news_0404_en.htm#01-04-04.

Jednotný vnitřní trh:

Komise apeluje na Řecko, aby implementovalo evropskou

legislativu v oblasti uznávání profesních kvalifikací:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/qualifications/infringements_en.htm.

Volný pohyb zboží – Komise zasahuje proti Řecku, Belgii a Španělsku: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/goods/infr/index.htm.

Rozšíření:

Kalendář nejvýznamnějších událostí týkajících se rozšíření EU: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/events/calendar.htm>.

Vnější vztahy:

Stabilizační a asociační dohoda mezi EU a Makedonií, která byla podepsaná v dubnu 2001, vstoupila v platnost: http://europa.eu.int/comm/external_relations/see/news/2004/ip04_437.htm.

Eurostat

Ceny průmyslových výrobců v únoru meziměsíčně vzrostly o 0,1% v EU i eurozóně. V meziroční komparaci se ceny v EU zvýšily rovněž o 0,1%, v EMU stagnovaly: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-02042004-EN-AP-EN&mode=download>.

5. DUBNA

Rada EU

Boj proti terorismu:

Aktualizovaný seznam teroristických organizací: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=74&DID=79810&LANG=1&File=/pressData/en/dec/79810.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Vnitřní trh:

Retailové finanční služby – založení expertního fóra pro zlepšení fungování finančních služeb pro uživatele: http://europa.eu.int/comm/internal_market/finances-retail/finuse_en.htm.

Justice a záležitosti vnitra:

Vypořádání sporů mimo soud – alternativní metody řešení občanských i podnikatelských sporů v EU: http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/civil/dispute/fsj_civil_dispute_en.htm.

Podnikání:

Nové harmonizované standardy pro hračky a medicínská zařízení: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/index.html>.

Výzkum:

Modrá kniha EU - Evropa potřebuje více vědců: <http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr0204en.cfm>.

Kultura:

Příprava politiky v oblasti kultury po roce 2006: http://europa.eu.int/comm/culture/eac/other_actions/after_2006/after2006_en.html.

Eurostat

Maloobchodní tržby v EU v únoru vzrostly o 2,0% meziročně (EMU pouze +0,5%): <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-05042004-EN-AP-EN&mode=download>.

6. DUBNA

Evropský parlament

Oficiální databáze pozorovatelů v Parlamentu z nově přístupujících států nyní on-line ve 20 jazycích: <http://www2.europarl.eu.int/observateurs/obsbygpc.jsp?lng=en>.

Rada EU

Finanční služby:

HERCULE - Komunitární akční program na podporu aktivit v oblasti ochrany finančních zájmů Společenství: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=74&DID=79826&LANG=1&File=/pressData/en/dec/79826.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální vztahy:

Databáze žen a mužů ve vedoucích postaveních ve veřejném i privátním sektoru EU: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/apr/womenmendb_en.html.

Podnikání:

Inovace pro konkurenceschopnou Evropu – akční plán: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/innovation/consultation/index.htm>.

Kultura:

Použití strukturálních fondů v oblasti kultury v programovém období 1994-1999: http://europa.eu.int/comm/culture/eac/sources_info/compolitics/fond_structure1_en.html.

7. DUBNA

Evropský parlament

Schválení jmenování José Manuela Gonzálese Páramo do řídicího výboru Evropské centrální banky: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040407-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Rada EU

Rada přijala směrnici chránící pracovníky před expozicí elektromagnetického záření: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=74&DID=79849&LANG=1&File=/pressData/en/dec/79849.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Ekonomické a finanční vztahy:

Jarní ekonomická prognóza: eurozóna letos poroste o 1,7% a v příštím roce 2,3%. Inflace by měla poklesnout na úroveň 1,8% letos a 1,6% v roce 2005: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/forecasts_en.htm.

Rozšíření:

Klíčové události v procesu rozšíření a aktualizace kalendáře: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/events/index.htm>

Informační společnost:

Implementace nástrojů na zajištění síťové a informační bezpečnosti, činnost agentury ENISA: http://europa.eu.int/information_society/eeurope/2005/all_about/security/index_en.htm#Implementing%20Security%20in%20Europe.

8. DUBNA

Evropský parlament

EU se musí vypořádat s rozšiřováním sexuálního průmyslu: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040407-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Evropský vědecký kongres – vzestup investic do výzkumu a rozvoje je nezbytný, aby EU dohonila USA a Japonsko: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040407-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION4>.

Evropská komise

Ekonomické a finanční vztahy:

Hlavní směry hospodářské politiky EU 2004 – nejvýznamnější

výzvou je rozšíření: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/broadeconomypolicy_guidelines2004_en.htm.

Justice a záležitosti vnitra:

Praní špinavých peněz – Komise urguje plné uplatnění rozhodnutí z roku 2001: http://158.167.38.84:8082/comm/justice_home/news/intro/news_0404_en.htm#07-04-04.

ARGO – nový program pro spolupráci v oblasti azylů, víz, imigrace a vnějších hranic: http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/argo/funding_argo_en.htm.

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Nové doporučení Komise s cílem posílení implementace Evropské zaměstnanecké strategie: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/apr/egl2004_en.html.

Svou premiéru před poslanci Evropského parlamentu si v polovině měsíce ve veřejném slyšení úspěšně odbylo všech 10 komisařů z nových členských zemí, včetně Pavla Teličky. Zelenou pro budoucí vstup do EU udělila Evropská komise Chorvatsku, s nímž doporučila zahájit přístupová jednání. Neoptimističtější scénáře hovoří o jeho vstupu do EU v roce 2007 společně s Bulharskem a Rumunskem. Nejen pro podnikatele má význam příprava nového Akčního plánu - „Inovace pro konkurenceschopnou Evropu“.

9. DUBNA

Evropská komise

Justice a záležitosti vnitra:

Klíčové otázky spojené s rozvojem EU jako území svobody, bezpečnosti a spravedlnosti: http://europa.eu.int/comm/justice_home/key_issues_en.htm.

Zdraví a ochrana spotřebitelů:

Chřipková infekce – faktografie, druhy virů, ptačí chřipka:

http://europa.eu.int/comm/health/ph_threats/com/Influenza/avian_influenza_en.htm.

Europol

Europol a OLAF (Evropský antidefundační úřad) posilují spolupráci v boji proti finanční kriminalitě: <http://www.europol.eu.int/index.asp?page=news&news=pr040407.htm>.

13. DUBNA

Evropská komise

Justice a záležitosti vnitra:

Návrh budoucí podoby evropského informačního systému v oblasti vízové politiky: http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/intro/news_0404_en.htm#09-04-04.

Energetika a doprava:

Větrná energie 2004 – nové a obnovitelné zdroje energie: http://europa.eu.int/comm/energy/res/sectors/wind_energy_dissemination_en.htm.

Železniční doprava a interoperabilita – informace z jednotlivých členských zemí: http://europa.eu.int/comm/transport/rail/countries/uk/admin_en.htm.

14. DUBNA

Evropská komise

Rozšíření:

Slyšení deseti kandidátů na post Evropského komisaře z nových členských států: http://www.europarl.eu.int/hearings/commission/2004_enlarg/default_en.htm.

Energetika a doprava:

Evropské energetické a dopravní fórum – kalendář událostí, zápis z prosincového zasedání: http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/forum/works/meetings_en.htm.

Ropný bulletin 2004 – aktualizace týdenních a měsíčních cen ropy:

http://europa.eu.int/comm/energy/oil/bulletin/2004_en.htm.

Komise doporučuje posílení bezpečnosti dopravy:

http://europa.eu.int/comm/transport/road/legislation/index_en.htm.

Evropská agentura životního prostředí

Zpráva o dopadech Kjótského protokolu na znečištění ovzduší v Evropě:

http://reports.eea.eu.int/technical_report_2004_93/en.

15. DUBNA

Rada EU

Vysoký představitel EU Javier Solana komentuje setkání amerického prezidenta Bushe s izraelským premiérem Arielem Sharonem: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=109&DID=79932&LANG=1&File=/pressData/en/declarations/79932.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Podnikání:

Veřejné konzultace nového akčního plánu – Inovace pro konkurenceschopnou Evropu: <http://europa.eu.int/comm/>

enterprise/library/enterprise-europe/news-updates/2004/20040414.htm.

Jednotný vnitřní trh:

Konzultace s podnikateli před revizí opatření upravující veřejné zakázky: http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/remedies/consult-contractauthor_en.htm.

Cenné papíry a investiční služby – aktualizované zápisy ze zasedání Evropské komise pro cenné papíry (ESC):

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/esc_en.htm#meetings.

16. DUBNA

Evropský parlament

Parlament schvaluje jména všech deseti nových komisařů z přístupujících zemí: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040415-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Rada EU

Zasedání Politického a bezpečnostního výboru EU s Radou NATO: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=105&DID=79945&LANG=1&File=/pressData/en/sj/79945.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

HDP v eurozóně – čtvrtletní odhady růstu: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/euroareagdp_en.htm.

Podnikání:

Konkurenceschopnost – Instituce pro podporu přenosu technologií z vědecké sféry k podnikatelům: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/competitiveness/index.htm#ittse.

Evropský ekonomický a sociální výbor

Bezpečnost práce a ochrana zdraví v přístupujících zemích: http://www.ces.eu.int/press/cp/docs/cp_eesc_54_2004_en.doc.

Eurostat

HDP v EU ve 4. čtvrtletí 2003 posílil o 0,3% mezikvartálně. EMU ve stejném období rostla tempem 0,4%: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-16042004-EN-AP-EN&mode=download>.

Inflace v březnu v EU stagnovala na úrovni 1,5%, v EMU stoupla na 1,7% z hodnoty 1,6% v únoru: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-16042004-EN-BP-EN&mode=download>.

19. DUBNA

Evropská komise

Zdraví a ochrana spotřebitelů:

Systém rychlé výstrahy pro nepotravinářské zboží (RAPEX) – pravidelná aktualizace: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/prod_safe/gpsd/rapex_weekly/2004_week16.htm.

Publikace:

Nové vydání „Klíčové události a čísla o Evropské unii“: http://europa.eu.int/comm/publications/booklets/eu_glance/44/index_en.htm.

Účetní dvůr

Pracovní program Účetního dvora na rok 2004:

http://www.eca.eu.int/audit_approach/program/audit_approach_program_en.htm.

Eurostat

Průmyslová výroba v EU v únoru meziměsíčně stagnovala. V eurozóně vzrostla o nepatrných 0,1%: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-19042004-EN-AP-EN&mode=download>.

20. DUBNA

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Intelektuální vlastnictví – legislativa upravující chování zainteresovaných institucí: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/intprop/docs/index.htm#reports.

Eurostat

Evropská unie vykázala v únoru schodek obchodní bilance 1,8 mld. euro, zatímco v eurozóně byl zaznamenán přebytek 5,4 mld. euro: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=6-20042004-EN-AP-EN&mode=download>.

21. DUBNA

Rada EU

Rozhodnutí v oblasti Transevropské dopravní sítě, uzavřených dohod o leteckých službách s třetími zeměmi a komunitární statistice o informační společnosti: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=74&DID=79991&LANG=1&File=/pressData/en/dec/79991.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Vnější vztahy:

Doporučení k zahájení přístupových jednání s Chorvatskem: http://europa.eu.int/comm/external_relations/see/news/2004/ip04_507.htm.

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Zahájení konzultací o budoucí podobě směrnice o Evropské radě práce: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/apr/ewc_en.html.

Podnikání:

Nové standardy v oblasti strojírenství: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/index.html>.

Výbor regionů

Plenární zasedání - obsahem jsou hlavní evropská města kultury pro roky 2005 až 2019 a udržitelnost evropského turismu: http://www.cor.eu.int/en/prss/cprss2004/cor_04_03033.html.

Kalendárium

Poslední dubnová dekáda přinesla sérii zasedání Rady EU k několika tématům: všeobecné vztahy, vnější vztahy, zemědělství a rybnářství či záležitosti justice a vnitra. Dalším příspěvkem do debaty o budoucí podobě rozpočtu EU bylo varování viceprezidenta Evropské komise Neila Kinnocka. Koncem dubna se Komise zabývala i dodržováním Paktu stability a růstu v zemích s nižší fiskální disciplínou. Zajímavá studie porovnávající dlouhodobé úroky v přistupujících zemích vzešla z dílny Eurostatu.

22. DUBNA

Evropský parlament

Zajištění rovnosti pohlaví – úkol pro příští parlament:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040421-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION3>.

Rada EU

Zasedání Rady EU k záležitostem zemědělství a rybnářství:

<http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=100&DID=80010&LANG=1&File=/pressData/en/agricult/80010.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Návrh směrnice na vytvoření jednotného evropského trhu zajišťovnictví: http://europa.eu.int/comm/internal_market/insurance/reinsurance_en.htm.

Podnikání:

Podpora strukturálních změn – průmyslová politika pro rozšířenou Evropu: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/industry/2004communication.htm.

Regionální politika:

Udělení ceny za „regionální inovace“ devíti evropským regionům: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/concours_en.htm.

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Spolupráce ve zdravotnictví – zvýšení přínosů pro pacienty: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/apr/healthcare_en.html.

Obchod:

Úsilí k zajištění přístupu k lékům v chudých zemích: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/global/medecine/pr210404_en.htm.

Zdraví a ochrana spotřebitele:

Zacházení se zvířaty na jatkách – drůbež ve světle ptačí chřipky: http://europa.eu.int/comm/food/animal/welfare/slaughter/index_en.htm.

Evropský ekonomický a sociální výbor

Veřejné slyšení o evropských pojistných dohodách: http://www.ces.eu.int/press/cp/docs/cp_eesc_56_2004_en.doc.

23. DUBNA

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Zesílení boje proti organizované finanční kriminalitě: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/financialcrime/index.htm#news.

Zemědělství:

Newsletter březen 2004 – ambiciózní opatření v maďarském zemědělství: http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/newsletter/index_en.htm.

Výzkum:

APROSYS a APSN – nové evropské programy potírání nebezpečí na silnicích: http://europa.eu.int/comm/research/transport/news/aprosys_en.html.

Nejaderná energie – nová internetová sekce se zprávami a událostmi: http://europa.eu.int/comm/research/energy/nn/nn_pe_en.html.

26. DUBNA

Evropská komise

Energetika a doprava:

Evropský parlament a Rada schvalují druhý železniční balíček: http://europa.eu.int/comm/transport/rail/package/next_en.htm.

Aktualizace statistik přepravy zboží a osob po železnici v EU: http://europa.eu.int/comm/transport/rail/market/freight_en.htm, http://europa.eu.int/comm/transport/rail/market/passenger_en.htm.

Audiovizuální politika:

Aspekty opatření pokrývající televizní reklamu v rámci směrnice „Televize bez hranic“: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/legis/com_en.htm.

Kooperační úřad EuropaAid:

Nové internetové stránky – „EU informace pro mladé lidi“: <http://eurog.ie/>.

Zdraví a ochrana spotřebitelů:

Aktualizace nařízení z roku 2003 upravující geneticky modifikované potraviny a krmení: http://europa.eu.int/comm/food/food/biotechnology/gmfood/initiatives_en.htm.

Eurostat

Výdaje na sociální zabezpečení v EU na obyvatele rostou o 2% ročně: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=3-23042004-EN-AP-EN&mode=download>.

27. DUBNA

Rada EU

Zasedání Rady EU k všeobecným vztahům: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=71&DID=80049&LANG=1&File=/pressData/en/gena/80049.pdf&Picture=0>.

Zasedání Rady EU k vnějším vztahům: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=71&DID=80049&LANG=1&File=/pressData/en/gena/80049.pdf&Picture=0>.

Zasedání Rady EU k záležitostem zemědělství a rybnářství: <http://ue.eu.int/newsroom/LoadDoc.asp?DID=80050&LANG=1>.

28. DUBNA

Evropský parlament

Výhled pro Kypr po selhání referenda o sjednocení:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040427-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION4>.

Prezident ECB Trichet se obává překročení 3% hranice deficitu státního rozpočtu ve více zemích: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040427-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Rada EU

Zasedání Rady Evropského hospodářského prostoru: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=102&DID=80063&LANG=1&File=/pressData/en/er/80063.pdf&Picture=0>.

Zasedání Rady EU k vnějším vztahům: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=71&DID=80070&LANG=1&File=/pressData/en/gena/80070.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Pakt růstu a stability – opatření proti nadměrným deficitům

29. DUBNA

Evropská komise

Podnikání:

Porovnání úrovně znečištění ovzduší a legislativy v EU a v ostatních zemích:

http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/studi_en.htm#6.

Audiovizuální politika:

Studie o ekonomickém a kulturním dopadu systémů státní

30. DUBNA

Rada EU

Zasedání Rady EU k záležitostem justice a vnitra: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=86&DID=80112&LANG=1&File=/pressData/en/jha/80112.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Cenné papíry a investiční fondy – technická opatření

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Zpráva o cenové a nákladové konkurenceschopnosti ve starých i nových členských státech: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/priceandcostcompetitiveness_en.htm.

Jednotný vnitřní trh:

Směrnice proti padělání ochranných známek a plagiátství: <http://www.cordis.lu/euroabstracts/en/home.html>.

Konzultace o odpovědnosti orgánů firmy a zlepšení informovanosti v oblasti finančního a podnikového řízení: http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/board/index_en.htm.

v Portugalsku, Nizozemí a UK: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/procedures_en.htm.

Pakt růstu a stability – prvotní varování pro Itálii: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/proceduresew_en.htm.

Jednotný vnitřní trh:

Cenné papíry a investiční fondy – konečné přijetí směrnice upravující investiční služby: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/isd/index.htm.

Cenné papíry a investiční fondy – dvě nová doporučení pro podniky kolektivního investování: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/ucits/index.htm#recommendation.

Cenné papíry a investiční fondy – nové opatření v oblasti clearingů a vypořádání: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/clearing/index.htm.

Výbor regionů

Výbor regionů a Evropský parlament souhlasí s potřebou udržovat ambiciózní kohezní politiku v EU: http://www.cor.eu.int/en/prss/cprss2004/infonews_04_02.html.

pomoci na filmovou a audiovizuální produkci:

http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/studi_en.htm#6.

Eurostat

Přehled dlouhodobých úrokových sazeb v přístupujících zemích pro zhodnocení konvergence: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/dashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-29042004-EN-AP-EN&mode=download>.

k implementaci směrnice o zneužívání trhu a vydávání prospektů emitentů: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/prospectus_en.htm.

Výbor regionů

Viceprezident Evropské komise Neil Kinnock varuje, že omezení budoucího rozpočtu EU podvazuje růstový potenciál EU: http://www.cor.eu.int/en/prss/cprss2004/infonews_04_03.html.

Očekávané aktivity

Rozhodně nejdůležitější událostí v Evropské unii se stalo dne 1. května její historicky největší rozšíření, a to hned o 10 nových zemí najednou: Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Letos poprvé můžeme i my v ČR slavit Den Evropy jako právoplatní členové Unie. Vedle tohoto historického milníku je i v květnu na programu řada zasedání nejvyššího politického orgánu EU – Rady EU – k nejrůznějším otázkám.

1.5.2004

– Vstup deseti nových členských států do Evropské unie

3. – 6.5.2004

– Plenární zasedání Evropského parlamentu

5. – 6.5.2004

– Program irského předsednictví orgánům EU – konference na téma eZdravotnictví:
http://www.eu2004.ie/templates/meeting.asp?sNavlocator=5,13&list_id=100

9.5.2004

– Den Evropy

10. – 13.5.2004

– Program irského předsednictví orgánům EU – konference Euro-oceán:
<http://www.eurocean2004.com>

11.5.2004

– Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)

14. – 16.5.2004

– Neformální setkání ministrů životního prostředí členských zemí EU

17. – 18.5.2004

– Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a externím vztahům

17. – 18.5.2004

– Zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti

24. – 25.5.2004

– Zasedání Rady EU k zemědělství a rybnářství

27. – 28.5.2004

– Zasedání Rady EU ke vzdělání, mládeži a kultuře

Jednou z oblastí, která po vstupu do Evropské unie prošla největší změnou je bezpochyby zahraniční obchod. Zrušení cel mezi členskými státy EU a aplikaci jednotné celní politiky vůči třetím zemím nepocítí pouze exportéři či importéři, ale v podstatě každý spotřebitel. S problematikou obchodní politiky Společenství též úzce souvisí požadavky na harmonizaci nepřímých daní či statistické hlášení v rámci statistického systému Intrastat. O tom všem vypovídá aktuální téma květnového Měsíčníku EU aktualit.

OBCHOD V RÁMCI SPOLEČENSTVÍ - SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA, DANĚ, CLA A STATISTIKA

Vstup do Evropské unie přinesl k 1. květnu 2004 poměrně razantní procedurální změny při provádění obchodních transakcí. Konkrétně pak české subjekty, zvyklé doposud naplňovat zahraničně obchodní transakce se svými partnery, nyní rozlišují a uplatňují zcela odlišné procedury v případě, že jejich partnerem je subjekt z jiné členské země EU, v porovnání s průběhem obchodní transakce prováděné s obchodním partnerem ze třetí země.

Pohyb zboží a služeb v rámci EU podléhá pravidlům **volného pohybu zboží a služeb, pravidlům celní unie, zákazu kvantitativních omezení vývozu a dovozu, stejně jako pravidlům daňové harmonizace.**

V případě obchodní transakce se třetími zeměmi přicházejí na řadu pravidla **Společné obchodní politiky.**

SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA

Pravidly Společné obchodní politiky rozumíme upravení praxe obchodních vztahů a jejich aktérů vůči partnerům ze třetích, tj. nečlenských zemí. Koncept Společné obchodní politiky úzce souvisí s existencí a vývojem celní unie.

Společná obchodní politika představuje jednu z nepočtené množiny původních Společných politik Společenství. Představuje vlastně úpravu pravidel vnějšího aspektu celní unie a spočívá ve vymezení pravidel jednotného celního tarifu navenek a jednotné politiky pro dovoz a vývoz do třetích zemí. V rámci takto koncipované politiky se vytvářejí i nutné nástroje pro ochranná opatření, včetně antidumpingových.

Společná obchodní politika je legislativně vymezena principy článku 131 (110) Smlouvy o Evropském společenství. Tyto principy vycházejí již z dříve formulovaných a na širší platformě v rámci GATT (Všeobecná dohoda o clech a obchodu) definovaných zásad, které byly vlastní i Společenství.

Společná obchodní politika se zakládá na jednotných zásadách především pro oblast celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a obchodní ochranná opatření (opatření pro případ dumpingu nebo subvencování).

Jednotný celní tarif existuje od 1. července 1967 a je založen na Jednotném systému popisu druhů zboží a kódování (upraven nařízením Rady č. 2658/87). Obsahuje dva druhy sazebníků:

1. **samostatný (autonomní) nebo základní**, jež je uplatňován obecně a vychází z výsledků jednání v rámci GATT, resp. WTO (Světové obchodní organizace), a
2. **smluvní**, jež je dán mezinárodními smlouvami Společenství s nečlenskými státy ES a jež obsahuje preferenční (tedy nižší) celní sazby než sazebník samostatný. Generalizovaný systém celních preferencí je uplatňován vůči rozvojovým zemím na jednostranném (nerecipročním) a nediskriminačním základě (nařízení č. 3281/94 a 3282/94). S velkou skupinou rozvojových zemí

(jež jsou současně povětšinou bývalé kolonie členů EU) byly již uzavřeny čtyři tzv. Dohody z Lomé.

Sazby Jednotného celního tarifu postupně vykazují tendenci ke snížení v návaznosti na opatřeních dohodnutých v rámci GATT, resp. WTO. Jménem Společenství jedná na úrovni WTO Evropská komise.

Výlučná pravomoc Společenství v této sféře spočívá v tom, že jednotlivé členské státy nemohou sjednávat v obchodní oblasti žádné mezinárodní smlouvy, ať již jde o tradiční dvoustranné obchodní dohody, univerzální dohody o jednotlivých komoditách, preferenční dohody, apod. Veškeré mezinárodní smlouvy sjednává pouze Společenství, podle postupu stanoveného v článku 133 (113) Smlouvy o ES. Evropská komise nejdříve podá doporučení Radě EU, jež ji zmocní jednat v rámci směrnic, které pro ni může Rada EU vydat. V dalším postupu se využijí obecná ustanovení o sjednávání mezinárodních smluv Evropským společenstvím. Velmi důležitým poznatkem v této souvislosti je, že smlouvy, které měly uzavřeny nově členské země EU před jejich vstupem, musí být neprodleně vypovězeny nebo změněny v míře, ve které jsou neslučitelné se Smlouvou o ES. Touto procedurou tak ve skutečnosti prošly všechny bilaterální i multilaterální smlouvy, uzavřené všemi deseti novými členskými zeměmi EU v předcházejícím období.

Jednotná celní pravidla mají zajistit stejný režim pro zboží ze třetích států, ať je dováženo do jakéhokoliv členského státu EU. Tato pravidla mají zajistit rovné postavení dovozců na Jednotném vnitřním trhu – přesněji řečeno rovné postavení, pokud jde o další zpracování dováženého zboží nebo jiné transakce s ním.

Jednotná dovozní pravidla jsou vymezena nařízením Rady EU č. 3285/94. Toto nařízení upravuje obecný režim dovozu zboží, vylučuje případy zvláštního režimu. Tyto jsou vymezeny buď komoditně nebo teritoriálně. Na obecné úrovni platí, že ES je otevřeno dovozu ze třetích zemí bez kvantitativních omezení, v souladu se závěry Uruguayského kola GATT.

Téma

Pokud by však existovalo reálné riziko v neprospěch výrobců a obchodníků z ES, je možné v souladu s *acquis* aplikovat poměrně rychlá opatření k jejich ochraně. Konkrétně je pak možné využít komunitární informační a konzultativní procedury. Konzultace mezi členskými státy a Evropskou komisí probíhá v rámci poradního výboru a jejich předmětem je zkoumání a analýza trendů v zahraničním obchodu. Pokud z nich vyplývá, že zejména dovozní trendy ve vývoji určité komodity mohou vést k následnému poškození či újmě výrobců a obchodníků v ES, je možné dovoz těchto komodit podřídit komunitárnímu dozoru.

Další možností regulace dovozu ze třetích zemí je osvojení již skutečných omezujících ochranných opatření. Ty jsou v pravomoci Evropské komise, jež je přijme buď na základě návrhu členského státu, nebo na základě svého vlastního posouzení. Tato opatření mohou nabývat podoby časového omezení platnosti dokumentů o dovozu, zpřísnění pravidel pro vpuštění dováženého zboží do volného oběhu v rámci ES na základě splnění dodatečných podmínek, apod.

V rámci WTO je možné uvažovat i o jistém teritoriálním rozdělení těchto dopadů. ES může vůči členům WTO uplatnit tato opatření jen z důvodu příliš velkého množství dováženého konkrétního zboží, jež je zároveň doprovázeno (z hlediska ES) dalšími nepříznivými podmínkami, například

příliš nízkými cenami. Možnost uvalení těchto restriktivních opatření se snižuje v případě rozvojových zemí, jež jsou současně členskými zeměmi WTO; zde je možné přijmout ochranné opatření pouze za předpokladu, že podíl určité země na určitém relevantním tržním segmentu s určitou konkrétní komoditou přesáhne na trhu ES 3% a současně, že dovoz ze všech rozvojových zemí v případě této komodity přesáhne na trhu ES 9%.

Jednotná pravidla pro vývoz jsou upravena nařízeními Rady č. 2603/69, 3918/91 a 519/94. Při jejich charakteristice je možné zobecnit, že vývozy z ES do třetích zemí nejsou kvantitativně omezeny. Výjimečné procedury omezení vývozu lze rozčlenit do tří možných typů:

1. vývoz ropy, ropných výrobků a zemního plynu;
2. možnost omezení vývozu pro určité druhy výrobků a pro určité státy; kupříkladu některé chemické výrobky mohou být vyváženy jen s předchozím souhlasem příslušných orgánů členských států, které tento souhlas nesmějí udělit, pokud existuje podezření, že by mohly být v nečlenském státě EU zneužity k výrobě chemických zbraní;
3. možnost opatření k ochraně zájmů ES při využití komunitární informační a konzultativní procedury (analogicky jako v případě Jednotných celních pravidel). I zde je možnost vyvolání konzultací mezi členským státem a Evropskou komisí, jež probíhají v rámci poradního výboru. Možným důvodem pro přijetí tohoto typu opatření, jež může vést k omezení vývozu obecně nebo do konkrétních zemí, je hlavně nedostatek určitého typu zboží z pohledu zajištění potřeb EU.

Opačným případem může být podpora vývozu do nečlenských zemí Unie. Opatření na podporu vývozu jsou předmětem částečné harmonizace mezi členskými státy, přestože značná část těchto aktivit zůstává v kompetenci jednotlivých národních států a jejich vlád. Předmětem harmonizace je kupříkladu formulace zásad pro poskytování úvěrů pro vývoz. Dále jsou například upraveny refundace celních poplatků nebo dávek s rovnocenným účinkem a refundace nepřímých daní.

Zcela specifickou oblastí je ve smyslu podpory vývozu do nečlenských zemí Unie subvencování vývozu zemědělských produktů, jež je součástí Společné zemědělské politiky.

Zvláštní pravidla pro obchod s některými komoditami - jak je naznačeno výše - jsou vymezena pro obchod s výrobky, s nimiž je spojena určitá citlivost. Jsou to obvykle vybraná průmyslová odvětví a zemědělství, z těch průmyslových pak konkrétně textilní a oděvní průmysl, letecký průmysl, stavba lodí, výroba vybraných ocelářských výrobků a automobilový průmysl.

Ochrana proti dumpingu představuje další podstatnou oblast Společné obchodní politiky a současně i sféru volného pohybu zejména zboží, jež výrazně mění dosavadní

praktiky uplatňované v nově vstoupivších členských zemích. Klasickým projevem této ochrany je možnost uplatnění antidumpingových cel. Právní úprava ochrany proti dumpingu na úrovni ES vychází z Antidumpingového kodexu a Kodexu o státních podporách a vyrovnávacím clu (normy přijaté na úrovni GATT). Detailnější úprava je předmětem nařízení č. 384/96 o ochraně proti dumpingovým dovozům z nečlenských zemí. U dumpingového dovozu, kdy uvolnění zboží do volného pohybu v rámci Jednotného vnitřního trhu může způsobit újmu, je možné uvalit antidumpingové clo.

Za dumping je v této souvislosti považován dovoz zboží do ES za cenu, která je nižší než srovnatelná cena příslušného nebo zastupitelného výrobku, běžná na trhu (v této souvislosti je využíván termín „normální cena“). Za normální cenu je považována cena za normálních okolností placená nezávislým kupujícím ve státě původu zboží.

V této souvislosti je možné zmínit a rozlišit i nástroje ochrany proti subvencovaným dovozům z nečlenských zemí Evropské Unie, jež jsou upraveny nařízením Rady EU č. 2026/97. Toto nařízení je kompatibilní s úpravou, jež byla přijata v rámci GATT a jež je nyní aplikována v rámci WTO. V daném případě existuje možnost uvalení vyrovnávacího cla.

Z výše řečeného vyplývá i **nově zformovaná hierarchie obchodních preferencí** pro obchodní vztahy českých subjektů z hlediska míry uvolněnosti prostoru, či naopak minimalizace systematických i nahodilých regulačních a restriktivních opatření vůči jednotlivým globálním teritoriím.

Hierarchie obchodních preferencí má přibližně následující podobu:

1. Členské státy EU – plná liberalizace.
2. Státy účastněné na smlouvě o Evropském hospodářském prostoru (EEA) – integrovány do vnitřního trhu, platí pro ně současně i zákonodárství ES. Výjimkou je například obchod se zemědělskými výrobky.
3. Signatáři dohod z Lomé – 70 států Afriky, Karibské oblasti a Pacifiku (státy ACP) – zvýhodnění vývozci z těchto zemí.
4. Státy střední a východní Evropy, které podepsaly s ES asociační dohody – postupné snižování celních sazeb, u citlivých položek aplikace dovozních kvót.
5. Státy, s nimiž má ES uzavřeny „smlouvy o obchodu a spolupráci“ – specifické zvýhodňující nástroje a pravidla (USA, Japonsko, Kanada).
6. Státy, které využívají ve vztahu k ES všeobecný preferenční systém – nižší preferenční cla (obvykle rozvojové státy mimo ACP).
7. „Nejvíce zvýhodněné státy“ – státy, které si nevyjednaly statut GSP (podle ustanovení WTO).

Shrnutí

Základní principy

- při zachování mezinárodně právní subjektivity a suverenity členských států vystupuje ES jako samostatný právní subjekt v oblasti zahraničního obchodu;
- členské státy převedli své suverénní pravomoci v zahraničním obchodě a šířejí v zahraničně obchodních vztazích na orgány ES;
- nařízení jsou v této oblasti vynutitelná v členských státech, včetně plnění mezinárodních závazků, které byly uzavřeny Komisí nebo Radou EU.

Jednotně stanovené zásady

- úpravy celních sazeb;
- uzavírání celních a obchodních dohod;
- liberalizační opatření;
- vývozní politika;
- jednostranná liberalizační opatření, anti-dumping a vyrovnávací cla.

Nástroje

- uzavírání smluv o obchodě a hospodářské spolupráci s jinými státy nebo seskupeními;
- stanovení celních tarifů na dovozy do ES;
- stanovení různých celních a dalších preferencí pro vybrané země či seskupení;
- uplatnění mimotarifních omezení (dovozní kvóty, dobrovolná omezení apod.).

Česká republika se stala součástí celní unie a vůči třetím zemím uplatňuje pravidla Společné obchodní politiky:

- provádí komunitární předpisy;
- stala se smluvní stranou mezinárodních dohod uzavřených mezi ES a třetími zeměmi a ukončila aplikaci dohod s ES a jakýchkoliv dalších mezinárodních dohod se třetími státy, které nejsou kompatibilní s členstvím v EU;
- zrušily se všechny dvoustranné a vícestranné preferenční obchodní smlouvy (celní unie se Slovenskem, oblast volného obchodu s EFTA, CEFTA, Izraelem, Tureckem, Litvou, Lotyšskem a Estonskem).

Česká republika převzala Jednotný celní sazebník EU:

- některé sazby se snížily, jiné zvýšily (zejména v případě zemědělských komodit);
- dosavadní zahraniční obchod s EU a s přistupujícími zeměmi se stal obchodem intrakomunitárním;
- dosavadní smluvní celní kvóty přestaly platit a začaly se uplatňovat kvóty platné v EU;
- všeobecný systém preferencí byl převzat od EU.

Téma

Základními předpisy se v této souvislosti stanou:

- Celní zákoník Společenství (Nařízení Rady ES č. 2913/92).
- Nařízení Evropské komise č. 2454/93, obsahující ustanovení k provádění nařízení Rady ES.

Pravidla antidumpingu

- dumping – nekalá obchodní praxe, při které společnost prodává tentýž výrobek za rozdílné ceny na domácím trhu a pro vývoz;
- garantovaná ochrana výrobků na Jednotném vnitřním trhu;

- nařízení Rady EU č. 384/96 o ochraně před dumpingovými dovozy z nečlenských zemí ES.

Orgánem pověřeným provádět antidumpingová šetření v EU, je Evropská komise, nová role MPO – informativní funkce v této oblasti vůči Evropské komisi.

Možnosti:

- aktuální antidumpingová opatření EU proti dovozům ze třetích zemí;
- aktuální antidumpingová opatření třetích zemí proti dovozům z EU.

OBCHOD V RÁMCI SPOLEČENSTVÍ

Aplikace principu volného pohybu zboží představuje zřejmě tu nejzákladnější zásadu ekonomické integrace Evropských společenství, realizovanou od samého počátku její existence ve druhé polovině 50. let 20. století. Tato realizace se odehrávala v několika vývojových fázích, které postupně nabývaly podoby celní unie, poté společného trhu a od roku 1993 i Jednotného vnitřního trhu. Efekty prostředí Jednotného vnitřního trhu ve sféře volného pohybu zboží se stávají plně relevantní i pro Českou republiku a dalších devět nových členů EU od 1. května 2004.

Celní unie je v prostředí Evropských společenství charakterizována jako oblast, v níž jednotliví členové ES navzájem mezi sebou mají odbourána cla, dávky s obdobným účinkem a kvantitativní omezení pohybu zboží, a současně stanovena pravidla Jednotného celního tarifu ve vztahu k třetím státům.

V porovnání s celní unií je možné prostředí **Jednotného vnitřního trhu** souhrnně charakterizovat jako podstatně pokročilejší fázi harmonizace, která se projevuje například v těchto sférách:

- rozsáhlé sladění norem povahy technické, sanitární, veterinární, hygienické, zaměřené na ochranu spotřebitele, aby jejich nedodržení nemohlo být důvodem k odepření uvedení příslušného zboží na trh některého členského státu EU;
- odbourání kontrol zboží na vnitřních hranicích, včetně kontrol technických, sanitárních, veterinárních a dalších norem;
- zrušení formalit na vnitřních hranicích mezi jednotlivými členskými zeměmi pro statistické a daňové účely;
- propojení uvolnění volného pohybu zboží s ostatními sférami Jednotného vnitřního trhu (otevření prostoru pro veřejné zakázky subjektům z jiných členských států, uvolnění volného pohybu osob na všechny kategorie osob bez ohledu na jejich ekonomickou činnost /možnost uvalení korigujících přechodných opatření pro nové členy/, odbourání omezení pro poskytování služeb, zejména pak finančních služeb a licencí v souvislosti s poskytováním určitých služeb v jiném členském státě /opět finanční služby, doprava apod./, další uvolnění pohybu kapitálu).

Prostředí Jednotného vnitřního trhu současně bylo spuštěno a uvedeno do provozu již v čase, kdy byly dosaženy alespoň elementární známky shody a současně i vymezen základní scénář **hospodářské a měnové unie a společné evropské měny**, která začala být považována za adekvátní a nutný doplněk Jednotného vnitřního trhu.

Prostředí Jednotného vnitřního trhu v celém svém souhrnu, jež vzniká v roce 1993 současně se vstupem Maastrichtské smlouvy v platnost, je tak možné charakterizovat jako prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn podle ustanovení této smlouvy volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Tyto čtyři základní svobody jsou navíc aplikovány v podmínkách nerušené hospodářské soutěže, bez níž by prostředí Jednotného vnitřního trhu nemohlo efektivně fungovat.

Velmi důležitá je pro prostředí Jednotného vnitřního trhu i **záhada nediskriminace na základě státní příslušnosti k některému členskému státu EU**.

Obchodování se zbožím v rámci ES tedy probíhá v prostředí:

- **celní unie** – kdy platí zákaz uplatňování cel na dovozy a vývozy i jakýchkoliv jiných nástrojů s obdobným účinkem mezi libovolnými dvěma členskými zeměmi Evropského společenství (tzv. vnitřní aspekt celní unie) a přijetí Jednotného celního tarifu ve vztahu členských zemí ES ke třetím – nečlenským – zemím (tzv. vnější aspekt celní unie);
- **zrušení kvantitativních omezení dovozů a vývozu** – a dalších opatření s obdobným účinkem;
- **základní daňové diskriminace** dováženého (vyváženého) zboží;
- **uzpůsobení státních monopolů obchodní povahy** tak, aby došlo k vyloučení jakékoliv diskriminace mezi příslušníky členských států v oblasti podmínek nákupu nebo odbytu zboží;
- **regulace státních podpor**, aby nedocházelo ke zvýhodňování tuzemských výrobců.

Shrnutí

- volný přístup českého zboží bez tarifních a netarifních překážek po celém území Jednotného vnitřního trhu;
- odpadá celní řízení, prokazování původu a zřizování celních skladů, placení licenčních a certifikačních poplatků, apod.;
- rozšíření prostoru pro podnikání;
- stejné výhody jako čeští dodavatelé získávají ti z EU a přístupujících států – zvýšení konkurence;
- zvýšené požadavky na plnění technických předpisů a norem, dodržování ekologických požadavků;
- zvýšení podílu vnitrounitního obchodu až na přibližně 90%.

Přestup zboží přes hranice

- zrušení pravidelné celní kontroly pohybu zboží přes vnitřní hranici, tedy společnou hranici s dalšími členskými státy;
- Česká republika nemá žádnou vnější hranici s EU – pravidelné

kontroly pohybu zboží přes státní hranici pro celní a daňové účely pouze na mezinárodních letištích (nevztahují se na lety do a z letišť na území EU);

- dočasně zůstávají zachovány kontroly pohybu osob přes státní hranici, kontroly pasů a víz Policií České republiky;
- zboží je přes vnitřní hranice EU volně provázeno.

Opatření ovlivňující vývoz

- žádná cla ani jiné poplatky;
- opatření pouze v oblasti bezpečnosti práce – žádná embarga;
- žádná množství omezení, s výjimkou kritických situací (BSE apod.);
- žádné vývozní subvence;
- ES nemá svoji vlastní proexportní politiku – podpora pouze nepřímými nástroji v kompetenci členských zemí v rámci omezené harmonizace.

DANĚ, CLA A STATISTIKA

Fiskální nástroje – daně a cla – jsou v ES harmonizovány částečně, neboť fiskální politika je ve většině autonomní záležitostí s výlučnou pravomocí jednotlivých členských zemí. O clech již bylo hovořeno v předchozím textu a současně zdůrazněno, že právě **cla** jsou fiskálním nástrojem podléhajícím téměř absolutní harmonizaci.

V případě daní je sféra, jež je předmětem harmonizace, rozdělena především na nepřímé daně – daň z přidané hodnoty a spotřební daň. Daně přímé – tedy zejména daně z příjmu – se nacházejí prozatím na naprostém začátku ne zcela jednoznačně určené a směřující harmonizační cesty.

Harmonizace **daně z přidané hodnoty** pokročila zejména v souvislosti s procesem vytváření Jednotného vnitřního trhu. V souvislosti s DPH šlo o vytvoření takového režimu, kdy se zbožím, které přechází hranice mezi dvěma členskými státy ES, je daňově zacházeno stejně, jako se zbožím, které hranice nepřechází. K dosažení praktické jednoduchosti naplnění tohoto principu Evropská komise prosadila zásadu zdanění takto vyváženého zboží ve státě vývoze.

Souběžně s tím dochází k pozvolnému sblížování sazeb DPH, které však při pohledu na konkrétní výše sazeb v jednotlivých zemích není úplně zřetelné. Proces sblížování sazeb se projevuje ve stanovení minimální výše tzv. základní sazby (15%) a ve stanovení referenčního intervalu této základní sazby (15% - 25%). Vedle toho se projevuje v možnosti zavést tzv. sníženou (redukovanou) sazbu (které mohou být v členské zemi uplatněny maximálně dvě), jež by měla činit nejméně 5% a být uplatněna na výrobky a služby, jejichž spotřeba sleduje jistý sociální rozměr (potravin, léky, knihy a časopisy, veřejná doprava, hotelové ubytování, vstupné do muzeí, nájemné v bytech, dětské oblečení, apod.).

Spotřební daně jsou aplikovány vůči specifickým výrobkům a harmonizace jejich sazeb je zřetelnější než v případě DPH. Směrnice č. 92/12 vytváří obecný rámec harmonizace těchto daní v případě cigaret a tabákových výrobků, piva, vína a lihovin a pohonných hmot a minerálních olejů.

Dosavadní pokusy harmonizovat **daně přímé** se netýkají sblížení sazeb, jako spíše procedurálních postupů. Byly přijaty dvě směrnice, upravující přímé zdanění podniků. Ta první upravuje zdanění kapitálových výnosů v případě fúzí společností s původním sídlem v různých státech Společenství, druhá pak zdanění mateřských společností a jejich poboček v různých státech Společenství.

Převoz zboží přes hranice mezi dvěma členskými zeměmi je nicméně podroben statistickému šetření (Intrastat), jehož základní principy jsou zmíněny v příloze dále.

Téma

Shrnutí

Daň z přidané hodnoty

- DPH je legislativně upravena národními předpisy jednotlivých členských zemí v souladu s harmonizační směrnici Evropské komise;
- při obchodu mezi dvěma plátcí, majícími bydliště nebo sídlo v různých zemích EU, platí DPH příjemce na základě pravidel a sazeb platných v zemi, kde má bydliště nebo sídlo;
- pro oba účastníky takového obchodu samozřejmě platí povinnost vykazovat tyto obchody ve svém účetnictví, aby byla umožněna kontrola ze strany finančních orgánů;
- pokud firma nebo osoba, která není plátcem DPH, kupuje zboží od plátce DPH, zaplatí společně se zbožím i DPH podle sazby v zemi nákupu – v tomto případě se tedy v porovnání s dosavadní praxí nic nezměnilo;
- v zemích EU platí různé sazby DPH. Je-li tedy v Německu sazba 17% a v České republice bude 19%, zaplatí německý občan při nákupu u nás 19%. Pokud si stejné zboží koupí v Německu prostřednictvím německé firmy, která je plátcem daně, zaplatí 17%.

Spotřební daně

- budou v plném rozsahu spravovat celní orgány;
- nově zaveden režim podmíněného osvobození od daně. Tím se odkládá povinnost daň přiznat, vyměřit a zaplatit.

Daňová povinnost vznikne dnem uvedení výrobků do volného daňového oběhu (uvolnění pro konečnou spotřebu);

- povinnost nové registrace daňových subjektů.

Intrastat

- statistika vnitrounijního obchodu – sledování obchodních operací prováděných mezi členskými státy;
- povinnost subjektů, jejichž předmětem podnikání je vnitrounijní obchod, vyplňovat výkazy;
- osvobozující práh: 1 mil. Kč ročně (zvlášť přijetí a zvlášť odeslání zboží);
- 1 mil. Kč až 100 mil. Kč – zjednodušené vykazování (nevyplňují údaje „statistická hodnota“, „druh dopravy“ a „dodací podmínky“),
- nad 100 mil. Kč – musí vykázat všechny předepsané údaje,
- povinnost vykazovat údaje do Intrastatu – všechny subjekty, které překročí pro přijetí nebo odeslání práh (i když nejsou přímo obchodníci) – také veřejnoprávní instituce, orgány samosprávy, státní orgány,
- nemají – fyzické osoby pokud přijímají nebo vysílají zboží, které nemá obchodní charakter,
- za měsíc, kdy firma neprovede žádnou transakci – povinnost negativního hlášení,
- www.cs.mfcr.cz/info/intrastat.html.

První květnový den přinesl symbolický průlom, jež se projevil i v tom, že drtivá většina odborných konferencí, seminářů a sympózií proběhla v jeho předvečer. Události v průběhu května na konferenční úrovni pak vracejí tempo a četnost akcí do normálu. Přesto i v tomto „normálním“ výčtu je možné si vybrat řadu z těch, které představují téměř záruku, že čas strávený účastí na nich nebude ztracen.

Bližší informace ohledně programu těchto akcí má k dispozici EU kancelář České spořitelny.

datum	místo konání	název a charakteristika akce
11.5.2004	Brusel, Belgie	„První úterý v Evropské unii“; Seminář pořádaný Stálou reprezentací České republiky u EU, Tuesday Business Network, magazínem Profit a agenturou CzechInvest: http://www.euractiv.com/ndbtext/agenda/czechenlarge.pdf
11. – 12.5.2004	Brusel, Belgie	„Komunikace v evropském výzkumu“; Konference: http://europa.eu.int/comm/research/conferences/2004/cer2004/index_en.html
12.5.2004	Bath, Velká Británie	„Rozšíření: Kam příště?“, Konference The Federal Trust: http://www.fedtrust.co.uk/default.asp?pageid=190&subid=205&groupid=6
13.5.2004	Varšava, Polsko	„Evropské fondy a Public-Private Partnership: Existují komplementarity?“, Konference DREE & MEDEF: http://www.euractiv.com/ndbtext/agenda/ProgrammeMEDEF.pdf
14.5.2004	Brusel, Belgie	„Rusko a Evropa“, Konference organizace Přátelé Evropy: http://www.friendsofeurope.org/index.asp?http://www.friendsofeurope.org/conf_ataglance.asp?ConfId=333&frame=yes%7EBas
14. – 16.5.2004	Athény, Řecko	„Mladí lidé diskutují o budoucnosti rozšířené EU“, Konference AEGEE: http://www.karl.aegge.org/aeg-web.nsf/HT/Intro
17. – 18.5.2004	Lucemburk, Lucembursko	„Boj proti diskriminaci v Evropě“, Seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.htm?http://www.eipa.nl/
18.5.2004	Birmingham, Velká Británie	„Budoucnost regionů v rozšířené Evropě“, Konference Federal Trust: http://www.fedtrust.co.uk/
21. – 22.5.2004	Frankfurt n. M., Německo	„Mezinárodní výzkumné fórum k měnové politice“, Konference: http://www.ecb.int/events/conf/intforum/intforum3.htm
26.5.2004	Brusel, Belgie	„Nová generace komunitárních programů zaměřených na veřejné vzdělání po roce 2006“, Seminář AEGEE: http://www.karl.aegge.org/aeg-web.nsf/Full/Events--SeminarEureca
26. – 27.5.2004	Brusel, Belgie	„Byznys, obchod a investice v rozšířené Evropě“, EU konference: http://www.euconferences.com/fraenlargement04.htm
27.5.2004	Brusel, Belgie	„EU po rozšíření: Právo, politika a praxe v Novém světě“, Seminář ECPA a White & Case: http://www.publicaffairs.ac/publicprogrammes/EUPAE.htm
23. – 26.5.2004	Vilamoura, Portugalsko	„Financování dálnic & kapitálové trhy v rozšířené Evropě“, Kongres ASECAP: http://www.fastaccess.pt/cgi-bin/ASECAP2004/PT/home.htm
27. – 30.5.2004	Maastricht, Nizozemsko	„Na velikosti záleží - simulace zasedání Rady EU po rozšíření EU na 25 států“, Kongres AEGEE: http://www.karl.aegge.org/aeg-web.nsf/HT/Intro

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí nově přistoupivších do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřené v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	I-04	II-04	III-04	I-04	II-04	III-04	I-04	II-04	III-04
EU-15	-0,2	0,2	0,6	1,8	1,5	1,5	2,1	1,9	1,8
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	1,2	1,1	1,0
ČR	1,6	0,1	0,1	2,0	2,0	2,1	0,2	0,4	0,6
Estonsko	0,4	0,2	0,4	0,6	0,6	0,7	1,2	1,1	1,0
Kypr	-1,2	0,0	0,9	1,6	1,4	0,1	3,7	3,5	2,9
Litva	0,0	-0,2	0,5	-1,2	-1,2	-0,9	-1,0	-0,9	-0,9
Lotyšsko	1,3	0,6	1,0	4,0	4,3	4,7	3,1	3,3	3,5
Maďarsko	2,3	1,1	0,5	6,7	7,0	6,6	4,8	5,0	5,2
Malta	-0,5	0,0	0,5	1,2	0,9	0,5	N/A	N/A	1,8
Polsko	0,5	0,1	0,4	1,8	1,8	1,8	0,8	0,9	1,0
Slovensko	4,3	0,7	0,2	8,2	8,4	7,9	8,9	8,6	8,6
Slovinsko	0,5	0,2	0,6	4,0	3,6	3,5	5,5	5,2	5,0

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU – minimum je průměr průměrné inflace ve třech členských státech EU-15 s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit státního rozpočtu k HDP v %			Státní dluh k HDP v %		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
EU-15	-1,0	-2,0	-2,6	63,2	62,5	64,0
ČR	-6,4	-6,4	-12,9	25,2	28,9	37,6
Estonsko	0,3	1,8	2,6	4,7	5,7	5,8
Kypr	-2,4	-4,6	-6,3	64,4	67,1	72,2
Litva	-2,1	-1,4	-1,7	23,4	22,8	21,9
Lotyšsko	-1,6	-2,7	-1,8	16,2	15,5	15,6
Maďarsko	-4,4	-9,3	-5,9	53,5	57,1	59,0
Malta	-6,4	-5,7	-9,7	61,8	61,7	72,0
Polsko	-3,5	-3,6	-4,1	36,7	41,2	45,4
Slovensko	-6,0	-5,7	-3,6	48,7	43,3	42,8
Slovinsko	-2,7	-1,9	-1,8	26,9	27,8	27,1

Pozn.: na základě standardu ESA 95; zdroj: Eurostat

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	31,55	+8,9	-5,3	32,22	+3,1	-3,3
Estonská koruna	15,65	+0,0	+0,0	15,65	+0,0	+0,0
Kyperská libra	0,581	+1,8	-1,3	0,586	+0,5	-0,4
Litevský litas	3,453	+0,0	-0,0	3,453	+0,0	-0,0
Lotyšský lat	0,628	+11,0	-7,3	0,653	+4,5	-3,5
Maďarský forint	250,6	+6,8	-8,5	258,1	+5,5	-5,8
Maltská lira	0,422	+4,6	-2,2	0,428	+1,0	-0,9
Polský zlotý	4,318	+20,0	-12,5	4,582	+8,1	-7,2
Slovinský tolar	232,4	+3,4	-2,6	235,9	+1,6	-1,1
Slovenská koruna	41,82	+4,6	-6,8	41,11	+2,8	-3,0

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru, zdroj: ECB. Referenční období končí k 30.4.2004.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

